

PASİFİK'TE YENİ BİR ASKERİ İTTİFAK: AUKUS

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2021 / 29

23.09.2021

Eylül 2021in ikinci yarısında dünya siyaseti Hint-Pasifike kilitlenmiştir. Bölgeye ve küresel aktörlerin tepkilerine ilişkin gelişmeler hız kesmemektedir. Avustralya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ittifakıyla kurulan AUKUS paktı ne kadar son anda sürpriz bir şekilde ortaya çıkmış gibi görünse de arka planı eskiye dayanmaktadır ve yeteri kadar sinyal vermiştir. AUKUS ile eş zamanlı olarak, AB de pasif bir Hint Pasifik politikası takınmadığını göstermek istercesine, kapsamlı bir rapor yayınlamış ancak ciddi bir etki yaratmamıştır. Bu analizde, AUKUSun ne anlama geldiğinden, Avustralya-Fransa gerginliğinden, Fransanın neden AUKUSun dışında kaldığından, Çinin tepkilerinden ve ABnin muhtemel kararlarından bahsedilmektedir.

AUKUS nedir?

Avustralya (AU), Birleşik Krallık (UK) ve Amerika Birleşik Devletleri (US) arasında, başlangıçta bir nükleer tahrikli denizaltı sınıfı inşa etmek, ancak aynı zamanda Çin'in yükselişinin görüldüğü Hint-Pasifik bölgesinde birlikte çalışmak için oluşturulan yeni bir üçlü stratejik askeri ittifaktır. AUKUSun amacı, bölgedeki artan tehdit algısı karşısında daha ileri teknolojiler geliştirmektir. Bu, Avustralya'nın mevcut Collins denizaltı filosunun yerini alacak 12 adet dizel elektrikle çalışan denizaltı inşa etmek için 2016 yılında Fransa ile yapılan sözleşmeyi sona erdirmesi anlamına gelmektedir. Anlaşma ile ABD nükleer tahrik teknolojisini İngiltere dışında bir müttefikle ilk kez paylaşmış olmaktadır[1].

Hatırlanacağı üzere, Fransa, 2016 yılında Avustralya donanması için yapılması öngörülen 34 milyar Euro[2]tutarında 12 denizaltısı ihalesini, Almanya ve Japonyayı eleyerek almıştı. Peki 2016 yılında, Almanya ve Japonya gibi güçlü rakipleri geride bırakarak Avustralya tarafından ödüllendirilmiş olan ve yüz yıldan uzun süredir denizaltı inşa eden Fransa, ne oldu da dışarıda bırakılma safhasına geldi? Aslında bu soru şu şekilde de sorulabilir:

Avustralya Fransa ile imzaladığı denizaltı anlaşmasından neden vazgeçti?

Geçtiğimiz hafta Perşembe Cuma günleri ses getiren AUKUS anlaşması üzerine Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian, Avustralya'nın 50 milyar Euroyu[3] aşan bir denizaltı anlaşmasını yırtıp, bunun yerine ABD'den nükleer enerjili denizaltılar satın alma hareketini sırtından bıçaklanma olarak tanımlamıştı.

Canberra, 2016 yılında Fransız şirketi DCNS (Naval Group) ile 12 Barracuda denizaltısı inşa etmek için imzalanan sözleşmeden Haziran ayında bir çıkış yolu aradığının sinyallerini vermişti.

Avustralya Savunma Bakanı Greg Moriartyye bir Senato komitesi tarafından projeyle ilgili yöneltilen sorulara, "Son 12 ayda zorluklar yaşadığımızı anladım" dedi. Hükümetinin, Fransız anlaşmasına "ilerleyememesi" durumunda ne yapabileceği de dahil olmak üzere seçeneklerini değerlendirdiğini ifade etti.

Moriarty'nin bu itirafı, hükümetinin Nisan ayında Fransız denizaltı projesinin bir sonraki aşaması için bir sözleşme imzalamayı reddetmesi ve Naval Group'a taleplerini yerine getirmesi için içinde bulunduğumuz aya kadar süre vermesinden sonra gelmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla Avustralyanın anlaşmayı feshetmesi ani bir karar değildir[4].

Avustralya ve Fransa arasındaki gerilim ve sebepleri

Politicodan Zoya Sheftalovichin analizinde yer aldığına göre, anlaşmadaki sorunların Canberra'nın Nisan 2016'da Almanya ve Japonya'dan gelen alternatif teklifler yerine Fransız teklifini seçmesinden hemen sonra ortaya çıkmaya başladığını söylemek mümkündür.

Aynı yılın (2016) Ağustosunda, Avustralya ile anlaşma resmen imzalanmadan önce, Fransız DCNS şirketi (Naval Group), Hindistan'da inşa edilen Scorpene denizaltılarının savaş kapasitesiyle ilgili 22.000 belgenin sızdırılmasının ardından saldırıya uğradığını kabul etmiş, bu durum da anlaşmanın güvenliğiyle ilgili endişeleri gündeme getirmiştir[5].

Bu gelişme üzerine Avusturalya Savunma Bakanlığı, DCNSi üst seviyede siber güvenlik tedbirleri alması konusunda uyarmıştır. Tabii bu sorun Avustralya iç siyasetinde de yankı bulmuştur. İktidardaki merkez sağ Liberal Parti teknik bilgilerin sızmasını üzerinde durulmayacak küçük bir olay gibi göstermeye çalışırken, bu durum muhalefet için tam anlamıyla bir fırsata dönüşmüştür.

Bu gelişmelere rağmen, Avustralya, 2016da DCNS ile Barracuda konvansiyonel dizel denizaltıları için şimdiye kadarki en büyük savunma anlaşmasına imza atmıştır. Yeri gelmişken teknik açıdan dizel denizaltılar ve nükleer denizaltılar arasındaki farklara da değinmekte fayda vardır. Fransız yapımı dizel denizaltılar ve ABD nükleer denizaltıları arasındaki temel fark kullanılan tahrik teknolojisidir. Fransa'dan gelen Barracuda denizaltıları dizel motorlarla şarj edilen elektrik motorları ile tasarlanacaktır.

Dizel-elektrikli denizaltıların avantajlarından biri, daha küçük olmaları ve dizel motoru

kapatarak ve pil gücüne bağlı olarak sessiz bir şekilde çalışabilmeleridir. Bununla beraber, akülerin yeniden şarj edilebilmesi için teknelerin dizel motorlarını çalıştırmak için düzenli olarak yeniden yüzeye çıkmaları (snorting) gerekmesidir. Akdeniz gibi nispeten dar havzalarda kullanılmaya uygun olduğu da vurgulanmaktadır.

Nükleer enerjili denizaltılar ise dayanıklılık için inşa edilmiştir. Elektrik motorlarına güç sağlayan ve pervaneyi çalıştıran elektrik üreten bir reaktörleri vardır. Alternatif olarak, türbinleri döndüren buhar oluşturmak için reaktörden gelen ısı kullanılır.

Nükleer enerjili denizaltıların en büyük yararı, su altında daha uzun süre gizli kalabilmeleridir. Konvansiyonel motorlu deniz araçları, yüzeye çıkarak kendilerini tespite maruz bırakmadan aynı menzile sahip değildir. Nükleer enerjili denizaltılar, 30 yıla kadar operasyon için yeterli yakıtı taşıyabilir ve sadece bakım ve malzeme için limana geri dönmeleri gerekir[6].

Savunma sanayii uzmanları, nükleer enerjili denizaltıların insanların yaptığı en karmaşık makineler olduğunu ve hatta inşa sürecinin bir uzay mekiğinden bile daha meşakkatli olduğunu belirtmektedir[7]. Bahsi geçen denizaltı, arkasındaki nükleer reaktör ile önünde ve ortasında yüksek patlayıcılarla, insanların içinde bulunduğu su altında bir araçtır.

Irish Times tarafından yayınlanan ve Sylvia Pfeifer, Demetri Sevastopulo ve Anna Grossun kaleme aldığı makalede, Avustralyanın hala nasıl tasarım seçeceğinin henüz belli olmadığı belirtilmiştir.

Yeni Amerikan Güvenlik Merkezi başkanı Richard Fontaine, Avustralya'nın denizaltılara, Fransız gemilerinde bulunacak silahlardan daha büyük yüklere sahip konvansiyonel füzeler yerleştireceğini söylemiştir.

Gemilerden veya denizaltılardan ateşlenebilen Tomahawk füzelerini satın alma kararı da Avustralya'nın savunma sanayiindeki çeşitliliğine önemli bir katkı sağlayabilecektir.

Makalede, "Tomahawklar bir su üstü donanma gemisini, binlerce mil öteden karadaki askeri tesisleri hedef alabilecek stratejik bir varlığa dönüştürüyor. Bu yeni yük, Avustralya donanmasının konvansiyonel saldırı gücünü önemli ölçüde artıracak denilmektedir.

American Enterprise Institute analisti Eric Sayers, bu hareketin Canberra'nın ABD ile MK48 torpido ve F18 savaş uçağından fırlatılabilen bir füze olan LRASM gibi gemisavar silahları da dahil olmak üzere ortak mühimmat benimseme eğilimi sürdürdüğünü söylemiştir.

Tomahawklar, Avustralya'ya herhangi bir çatışmada Çin'deki hedefleri vurmak için daha fazla güç sağlama kapasitesine sahiptir. Bu bilgi önemlidir, çünkü ABD ve müttefikleri Çin kıyılarında Çin ordusundan daha az askeri bir mevcudiyete sahiptir.

Sayers, Tomahawk, entegre hava ve füze savunma sistemlerini veya uçak hangarlarını düşürmek gibi kara hedeflerine karşı uzun menzilli saldırılara kapı açıyor demiştir[8].

Avustralyanın Fransa ile 2016da yaptığı denizaltı anlaşmasını feshetmesinin bir diğer sebebi ise malidir. Proje bugün tekrar değerlendirildiğinde neredeyse iki katı kadar maliyetlenmiştir. Son hesaplamalar göz önünde bulundurulduğunda Barracuda'ların

maliyeti yaklaşık 90 milyar Avustralya dolarına (56 milyar □□ mal olacaktır. Bu da hükümetin bakım maliyetini hesaba katmasından öncedir. Kasım 2019'da Avustralya Savunma Bakanlığı, Avustralyanın denizaltıların ömrü boyunca 145 milyar Avustralya doları (90,1 milyar €) daha ödeme yapılabileceğini hesaplamıştır[9].

Tüm bu sebeplerin yanı sıra, Barracuda denizaltısının 2035e kadar bile üretilememe ihtimali ve hatta 2050ye kadar sarkması, Avustralya ve Çin arasındaki gerilimde Avustralyayı dezavantajlı bir noktaya taşımaktadır. AUKUS kapsamında üretilecek denizaltıların kim tarafından inşa edileceği ve ne zaman hazır olacağına ilişkin herhangi bir tarih açıklanmamıştır. Projenin değerlendirilme sürecinin dahi 18 ay olma ihtimali vardır. Bu süreçte, Amerika'nın, geçici olarak Perthteki bir Avustralya deniz üssü olan HMAS Stirlingden saldırı denizaltıları işletmesi ihtimal dahilindedir. İngiltere'nin rolü ise bu süreçte henüz belli değildir.

Fransa

AUKUS ile gündeme gelen Avustralya □ Fransa gerginliği bir anda ortaya çıkmış bir durum değildir. Avustralyada yayın yapan ABC News, Avustralya ve Fransa arasındaki sözleşmenin hazırlık aşamasında yetkililer arasında sayısız zorluk ve hayal kırıklığı yaşandığını kaleme almıştır. Naval Group'un program direktörü Jean-Michel Billig, 12 yeni "saldırı sınıfı" denizaltı inşa etme projesinde herkesin Fransızlar gibi düşünmediğini söylemiştir. Billig ayrıca, denizaltı projesinin, Fransızca çevirilerin sadece İngilizce'ye değil, Avustralya İngilizcesine de çevrilmesi gerektiği ve çalışanların "kültürel anlamda ortak bir dil konuşmaları" için yeniden düzenlenmesi gerektiğini önermiştir. Benzer şekilde, kültürel farklılıkların baltaladığı projenin neden yürümediği uzun bir liste olarak uzayıp gitmektedir [10]. 2021in Haziran ayında ise Le Figaro, Avustralya'nın bir B planı aradığına dair bir makale yayınlamıştır[11].

AUKUStan dışlandıktan sonra Fransa, Avustralya ile yapılan sözleşmenin mali kayıplarından sonra başka seçenekleri incelemeye başlamıştır. Tazminatın da arasında olduğu seçeneklerin değerlendirildiğini açıklayan Silahlı Kuvvetler Bakanı Florence Parly, mali kayıpların giderilmesi için çalıştıklarını açıklamıştır.

Anlaşmanın iptal edilmesini ihanet olarak değerlendiren Fransanın yeni şüphelerinden söz etmek de mümkündür. Söz konusu şüpheler şaşırtıcıdır. Fransız yetkililer Avustralya ve Fransa arasındaki sözleşmenin iptal edildiğine dair bir ipucu bulunmadığını açıklamıştır[12] .

AUKUSun yarattığı kriz ortamının ardından, Frnasa Savunma Bakanı Parly, İngiltere Savunma Bakanı Ben Wallace ile yapacakları görüşmeyi iptal etmiştir[13].

Peki, Fransanın AUKUSa yönelik öfkesi neden ciddiye alınmalıdır? Öncelikle, Fransa ile diplomatik ilişkilerin gergin bir sürece girildiği gözlemlenmektedir. Paris, ikili ilişkilerinde ilk kez ABD büyükelçisini istişareler için geri çağırmıştır. Fransa aynı zamanda Çin ile ilişkisini yeniden düzenleme girişimlerinde bulunmaya karar vermiştir[14].

AB özelinde bakacak olursak, AB AUKUS konusunda sessizliğini korusa da Birlikin dönem başkanlığını Ocak 2022de devralacak olan Macron, "AB'nin stratejik özerkliği" konulu bir zirve düzenlemeye ve "AB'nin ABD'ye bağımlılığını" masaya yatırmaya hazırlanmaktadır. AB Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, "5 bin kişilik bir AB ordusu" projesini üye devletlere sunmuştur[15].

Çin

Sırtından bıçaklanan Fransadan çok daha fazla ve farklı olarak, Çin de AUKUStan rahatsızlık duyan bir ülkedir. Bu üç müttefik ile Çin arasındaki ilişkilerin zaten yeteri kadar iyi olmadığı açıktır. Çin Dışişleri Bakanlığından bir sözcü, üç ülkenin "eskimiş bir soğuk savaş, karşılıklı kaybetme zihniyeti ve dar görüşlü jeopolitik kavramların" pençesinde olduğunu ve "bölge halkının isteklerine saygı duyması gerektiğini aksi takdirde sadece kendi çıkarlarına zarar vereceklerini" söylemiştir. Çin, bir taraftan Avustralya'nın nükleer silahların yayılmasını önleme taahhüdünü sorgularken, devlet güdümündeki Global Times, Avustralya birlikleri Güney Çin Denizi'nde hayatlarını boşa harcayan ilk batılı asker grubu olacağını belirtmiştir.

AUKUSun ilan edildiği geçen haftadan beri her geçen saat yeni gelişmeler yaşanmaya devam etmektedir. Latin Amerika ve Karayip Devletleri Topluluğu Devlet ve Hükümet Başkanları 6. Zirvesi Cumartesi günü (18 Eylül 2021) Mexico City'de yapılmıştır. CELAC dönem başkanı Meksika'nın daveti üzerine, Başkan Xi Jinping zirveye video konferans yöntemiyle katılmıştır.

Son 10 yılda CELAC, bölgede barış ve istikrarın korunmasında ve ortak kalkınmanın desteklenmesinde önemli bir rol oynadığını da vurgulamıştır.

Xi, Çin'in CELAC ile ilişkilerin geliştirilmesine büyük önem verdiğini ve CELAC'ın bölge ülkelerinin işbirliği yapması ve zorluklarla başa çıkması için koordinasyonunu desteklediğini söylemiştir.

Xi, "Temmuz 2014'te, bölge ülkelerinin liderleri ve ben, Çin ile Latin Amerika arasındaki kapsamlı işbirliği için yeni bir yol geliştiren Çin Forumu ve CELAC'ın kurulduğunu ortaklaşa duyurmuştuk" diye eklemiştir[16]. Bu vurgu AUKUSa misilleme olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Birliği

Tüm tarafların tutumların dan kısaca bahsettikten sonra geriye Avrupa Birliği (AB) kalmıştır. AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell şaşkınlığını, kendilerine danışılmadığını, herkes gibi medyadan duyduklarını dile getirmiştir. Stratejik özerklik konusuna vurgu yapan Borrell, ABnin kendi ayakları üzerinde durması gerektiğinin anlaşıldığını söylemiştir[17]. Bu açıklamanın yapıldığı gün, AB, Hint Pasifik stratejik işbirliği raporunu yayınlamıştır. Rapor çok ses getirmese de, AB, Asya konusunda

kendilerinin de en azından bir fikirleri olduğunu belirtmişlerdir. Rapor, içerik olarak yeni unsurlar barındırmamaktadır. Bu yönüyle de derinlikli bir stratejik işbirliği öngörüsü/önerisi değildir[18].

AUKUS sebebiyle müttefiklik konusunda kaygıya kapılan Fransanın AB tarafından tam ve koşulsuz destek görmesi gecikmemiştir.

AUKUS neden önemli?

AUKUS, Hint-Pasifik bölgesinde önemli bir konuya odaklanan bir askeri ittifaktır. Çin Komünist Partisinin bölgede takınacağı tutum, Avustralya, İngiltere ve ABD için belirleyici bir rol oynayabilecektir. Özellikle nükleer denizaltılar yüksek askeri potansiyele sahiptir ve bölge dengeleri için önemli sonuçları olabilecektir. Dünyada yalnız ABD, Çin, Hindistan, İngiltere, Fransa ve Rusyanın nükleer denizaltısı bulunmaktadır[19]. Bu ülkelerden 5'i (ABD, Çin, İngiltere, Fransa, Rusya) Birleşmiş Milletler (BM) Daimî üyesidir[20]. Denizaltıların sadece varlığı bile caydırıcı bir unsur olarak kabul edilmektedir. Bölgeye girmek için tam anlamıyla can atan ABD, bölgedeki diğer ülkelerde de (Japonya, Güney Kore, Tayland, Filipinler, Hindistan ve Vietnam) önemli yatırımlar yapmaktadır[21].

Çinin bölgede yarattığı tehdit algısı ve yeni çizmeye çalıştığı sınırlar dünyanın odak noktasını Hint-Pasifike çevirmesine sebep olmaktadır. Avustralyanın nükleer denizaltılara sahip olması Çinden daha güçlü olacağı anlamına gelmese de bu gelişmenin bölgedeki güç dengesini değiştirebileceği açıktır. Böyle bir coğrafyada, ABnin kendisine haber verilmemesine şaşırmaması gerekmektedir. Çünkü henüz kendi içinde ortak AB ordusu konusunda bile anlaşmaya varılabilmesi zaman alacaktır. Anlaşılan o ki, ortak ordu konusunda gri bölgede kalan ve Çin ile ilişkileri geliştirme peşinde olan AB, Avustralya, İngiltere ve ABD için katkısına ihtiyaç duyulan bir ortak olarak görülmediği için dahil edilmemiştir.

**Görsel: https://www.australiandefence.com.au/defence/sea/nuclear-and-conventional-submarines-are-not-mutually-exclusive*

[1] What is the Aukus alliance and what are its implications?, *The Guardian*, 16 Eylül 2021, https://www.theguardian.com/politics/2021/sep/16/what-is-the-aukus-alliance-and-what-are-its-implications.

[2] Fransa Dev Denizaltı İhalesini Kaptı, *VOA*, 28 Nisan 2016, https://www.amerikaninsesi.com/a/fransa-avustralya-dan-dev-denizalti-ihalesini-kapti/3306201.html. (VOA, web sayfasında 34 milyar Euro olarak belirtmiştir.)

[3] 2016dan beri proje maliyetinin neredeyse iki katına çıktığına bu makalede

değinilmiştir: Why Australia Wanted out of its French Submarine Deal, *Politico*, 16 Eylül 2021, https://www.politico.eu/article/why-australia-wanted-out-of-its-french-sub-deal/.

[4] Why Australia Wanted out of its French Submarine Deal, *Politico*.

[5] Why Australia Wanted out of its French Submarine Deal, *Politico*.

[6] French vs. British American Submarines, *Irish Times*, 19 Eylül 2021, https://www.irishtimes.com/news/world/asia-pacific/french-vs-british-american-submarines-key-differences-1.4678171.

[7] French vs. British American Submarines, *Irish Times*.

[8] French vs. British American Submarines, *Irish Times*.

[9] Why Australia Wanted out of its French Submarine Deal, *Politico*.

[10] Cultural clashes dividing French, Australian officials working on $50 billion 'attack class' submarine program, 26 Nisan 2019, *ABC News*, https://www.abc.net.au/news/2019-04-27/french-subs-cultural-clashes-lunch-meeting-times-naval-group/11049748.

[11] Why Frances Anger at AUKUS Should Be Taken Seriously, *National Interest*, 19 Eylül 2021, https://nationalinterest.org/feature/why-frances-anger-aukus-should-be-taken-seriously-194084.

[12] Fransanın AUKUS öfkesi sürüyor: Ciddi şüphelerimiz var, T*RT Haber*, 20 Eylül 2021, https://www.trthaber.com/haber/dunya/fransanin-aukus-ofkesi-suruyor-ciddi-suphelerimiz-var-610284.html.

[13] Fransanın AUKUS tepkisi dinmiyor: Müzakereler iptal edildi, *CNN Türk*, 20 Eylül 2021, https://www.cnnturk.com/amp/dunya/fransanin-aukus-tepkisi-dinmiyor-muzakereler-iptal-edildi?page=1.

[14] Why Frances Anger at AUKUS Should Be Taken Seriously, *National Interest*.

[15] Fransa "Denizaltı Öfkesi" Geçince Ne Yapacak?, *Voice of America*, 21 Eylül 2021, https://www.amerikaninsesi.com/a/fransa-denizaltı-ofkesi-gecince-ne-yapacak-/6236421.html.

[16] Xi delivers video speech to CELAC 6th Summit, calls for building community of shared future between China, LatAm, *China Daily*, 19 Eylül 2021, http://www.chinadaily.com.cn/a/202109/19/WS61466b87a310cdd39bc6a47d.html

.

[17] AB Yüksek Temsilcisi Josep Borrell: Avustralya'nın denizaltı kararı hakkında bize bilgi verilmedi, *Independent Türkçe*, 16 Eylül 2021, https://www.indyturk.com/node/412481/dünya/ab-yüksek-temsilcisi-josep-borrell-avustralyanın-denizaltı-kararı-hakkında-bize.

[18] JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL The EU strategy for cooperation in the Indo-Pacific, *European Commission*, 16 Eylül 2021, https://eeas.europa.eu/sites/default/files/jointcommunication_2021_24_1_en.pdf.

[19] ABD ve Rusya zirvede: Dünyada hangi ülkenin kaç tane nükleer denizaltısı var?, *EuroNews*, 17 Eylül 2021, https://tr.euronews.com/2021/09/17/abd-ve-rusya-zirvede-dunyada-hangi-ulkenin-kac-tane-nukleer-denizalt-s-var.

[20] ABD ve Rusya zirvede: Dünyada hangi ülkenin kaç tane nükleer denizaltısı var?, *EuroNews*.

[21] AUKUS Asya-Pasifikte Güç Kaymasının Sinyallerini Veriyor, *TRT Haber*, 17 Eylül 2021, https://www.trthaber.com/haber/dunya/aukus-asya-pasifikte-guc-kaymasinin-sinyallerini-veriyor-609584.html.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "PASİFİK'TE YENİ BİR ASKERİ İTTİFAK: AUKUS." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2021 / 29. Eylül 23. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/PASIFIK-TE-YENI-BIR-ASKERI-ITTIFAK-AUKUS

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır